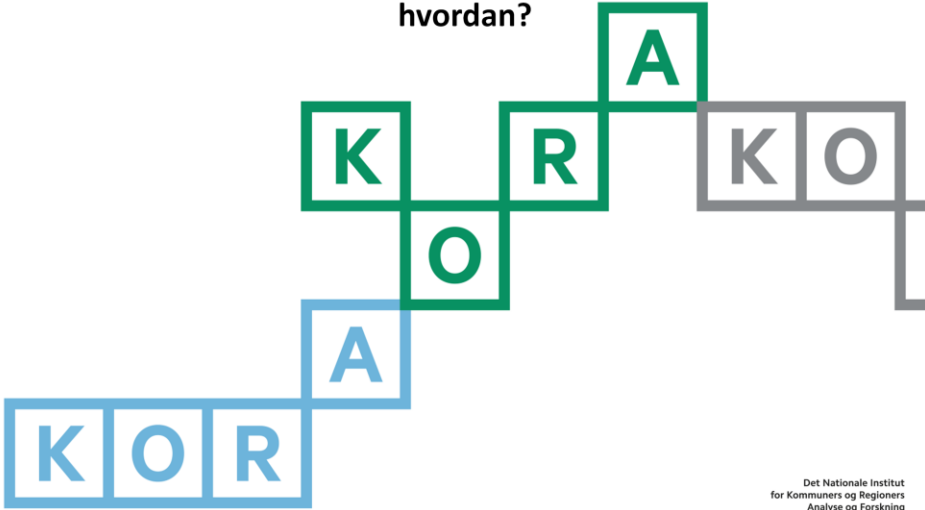

Effektmåling og evidens i den sociale indsats – hvorfor og hvordan?

Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning

Hvorfor evidens?

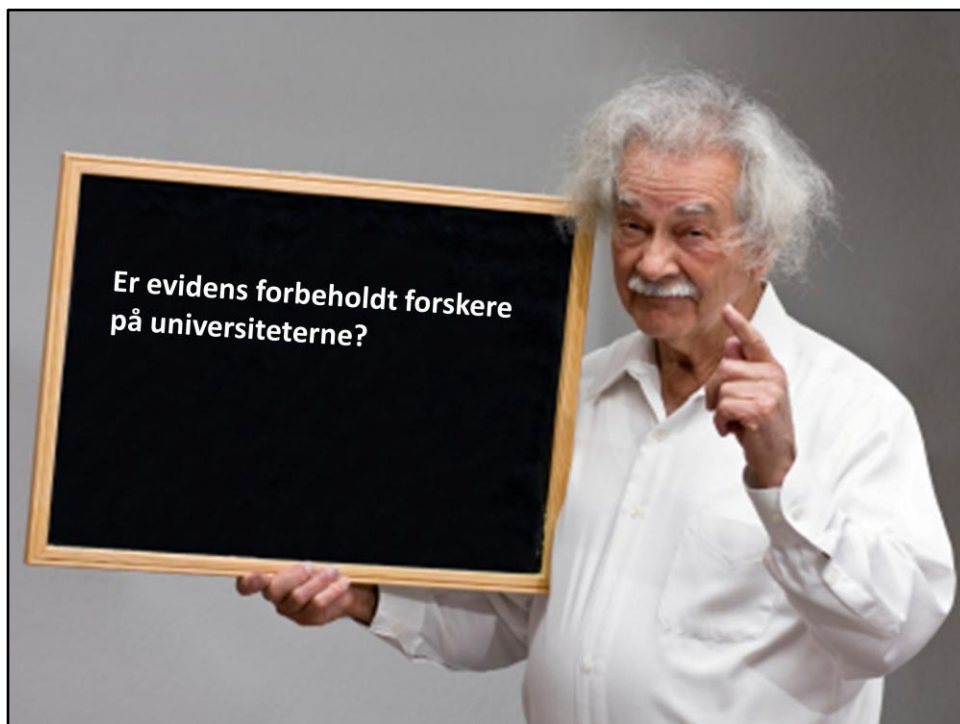
Vi vil gerne vide, om vores indsats er med til at gøre en forskel – eller kort fortalt – virker indsatsen.

Vi skal være opmærksomme på, at når det drejer sig om sociale indsatser – så er det ikke indsatsen i sig selv de virker. Det er mennesker, der får indsatsen til at virke. Indsatser, metoder, programmer kan give valgmuligheder og ressourcer til brugerne, deres netværk, de professionelle – men det er brugerne, deres netværk, de professionelle, der vælger om indsatser skal virke eller ikke virke.

Hvorfor er det vigtigt?

Det betyder noget, for den måde vi effektmåler sociale indsatser på. Vi skal stille de rigtige spørgsmål og bruge de metoder, der er velegnede til at besvare spørgsmålene. Det vil jeg vende tilbage til.

Det betyder også noget for, hvordan vi bruger evidens. Indsatser kan virke forskelligt for forskellige mennesker i forskellige sammenhænge. Det betyder, at man ikke ukritisk kan overføre viden fra en sammenhæng til en anden.

Er evidens forbeholdt forskere på universitetet?

Nej, evidens drejer sig også i høj grad også om praktikers erfaringer! Jeg har været sammen med Preben Siggaards medarbejdere på et ophold i en svensk kommune, hvor medarbejderne indkredsede effektive metoder til at nedbringe anbringelsestider for udsatte børn og unge og til at anbringe færre på institutioner/tilbud: indsatstrappe, målstyring og tæt opfølgning på sagerne samt en normering på 15 sager pr. sagsbehandler.

Det er vigtig viden. Ligesom det er vigtig viden, når norske og svenske forskere påpeger risikoen for at blande målgrupper på tilbud, fordi det kan betyde en smitteeffekt, hvor den mere hærdede målgruppe kan inspirere den mindre hærdede til fx at begå kriminalitet. Og at samme forskere påpeger, at ikke behandlingskrævende børn og unge har større gavn af at blive anbragt i familiepleje frem for i institution.

Så det er vigtigt, at vi har et bredt evidensbegreb, der både inddrager forskning og praktikers erfaringer!!

Sociale indsatser svarer tit og ofte ikke til, at man støder en billardkugle, som så skaber bevægelse i en anden billardkugle, fordi der er mennesker involveret. Og mennesker har en tendens til at reflektere og handle. Mennesker er afgørende for, at sociale indsatser giver resultater.

Hvis man måler visse sociale indsatser som om de virker som at støde billiardkugler, kan man foretage fejlslutninger. Det vil sige, at man kan konkludere, at indsatsen enten virker eller ikke virker, selv om det ikke er tilfældet.

Det er vigtigt, når vi effektmåler, at vi har øje for den sociale indsats karakter.

Sociale indsatser kan være enkle.

Målet er at bage en kage og midlet er opskriften

Hvis man følger opskriften er der store chancer for at man lykkes at bage en god kage

Ved sådanne typer indsatser kan det give god mening at evaluere indsatsen som det er billiardkugler

Kompleks indsats - opdrage et barn

Dette er komplekst, fordi vi ikke altid er enige om målet – hvad skal vores barn opdrages til?
Og vejen dertil er vi heller ikke altid enige om – hvad er det bedste middel til at nå målet?

Indsatsen på det specialiserede socialområde kan svare til at opdrage et barn. Mål og midler er tvetydige, og det skal man tage hensyn til, når man effektmåler indsatsen.

Hvis man måler en kompleks indsats, som om det er en simpel indsats, får man ikke et dækkende billede af indsatsen, og det kan medføre, at man laver fejlslutninger og fx konkluderer, at indsatsen ikke virker.

I sociale indsatser er der mennesker involveret, og mennesker har en tendens til at reflektere og handle. Mennesker er afgørende for, at sociale indsatser giver resultater. Så når vi evaluere skal vi tage højde for denne tænkning og handling.

Derfor skal man ikke spørge, om det virker eller ikke virker, men hvad der virker for hvem under hvilke omstændigheder.

Og hvad så?

Der er ikke en gylden metode til at evaluere sociale indsatser – man skal tilpasse måder, man måler på til typen af indsatser – er de enkle eller komplekse? På den måde får vi også bedre evidens.

Evidens involverer både praktikers og forskers perspektiv.

Praktikere viser ofte deres kompetence eller viden i handling – den mere teoretiske baserede viden kan støtte om op denne viden i handling.